

Rørvik og havet

Rørvik sin tilknytning til havet kommer også til uttrykk i stedsnavnet Rørvik. Alle som driver sjøen vet hva ei rør er, og ordet kan også brukes om den samme naturformasjonen på land, nemlig en skrånende rygg fra fjell til fjære. I denne betydninga vil altså navnet Rørvik bety noe slikt som stedet som ligger ved røra hvor det er ei vik. Røra vil da bli det fjellet som går fra nåværende Batteriet til området ved Øvergården, og vika blir det området som i dag er småbåthavna.

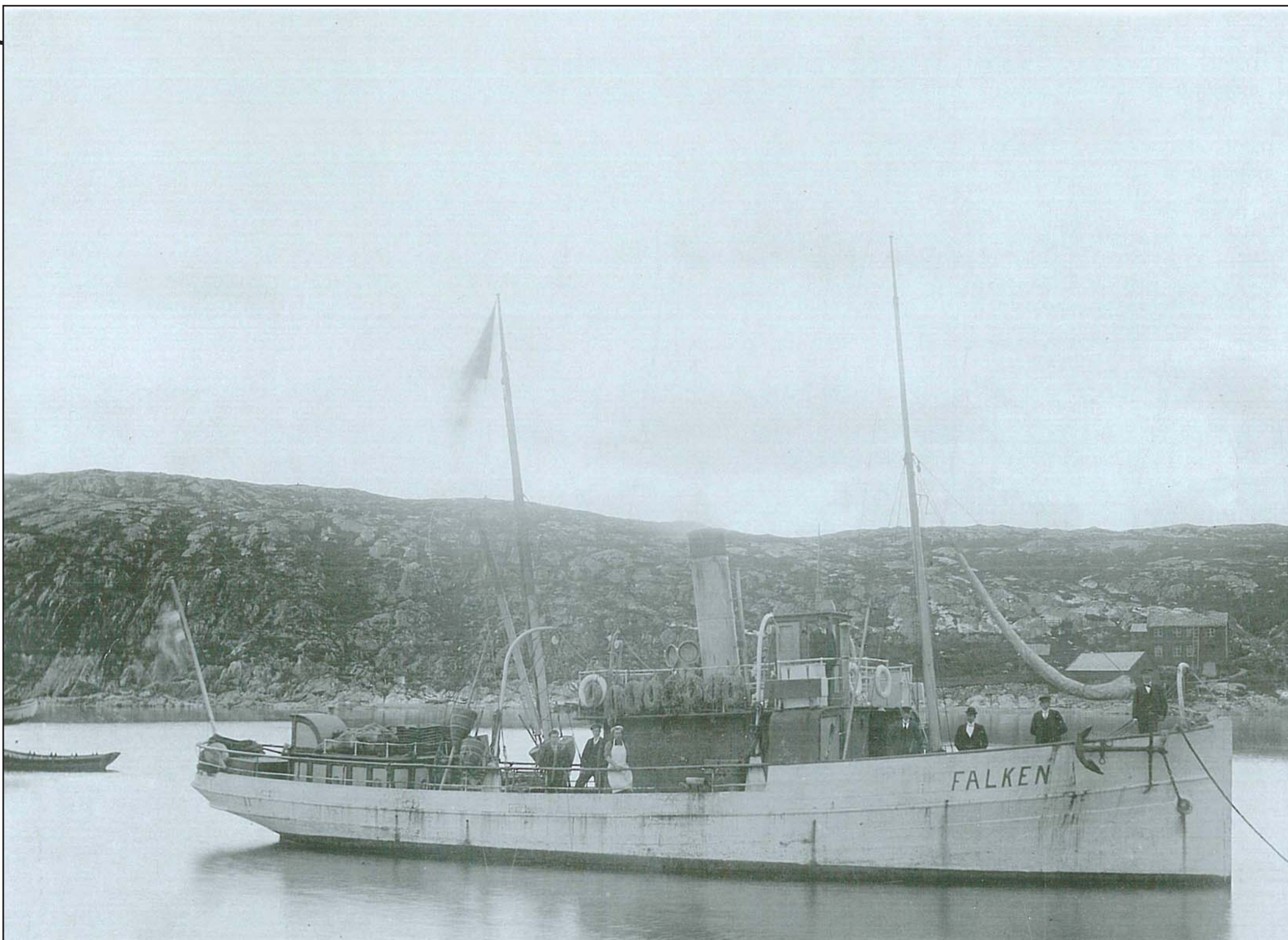
Rørvik ble ei ganske god havn før eller etter havstykket Folda, som heter Folda fordi det alltid er foldet. Svært mange skuter opplevde problemer på Folda, og greide de å ta seg inn til Rørvik, ble de liggende her og reparere skadene.

Lensmann Østness understreket Rørviks plassering ved Nærøysundet som den viktigste årsaken til stedets vekst. Han hevdet at det ikke hørte til sjeldenhetene at det kunne ligge inntil 100 fartøy her om gangen, og det følgende kunne en lese i Namdalens Blad i 1901:

«Sommer og Høst gaar den Mylder av Skibe, Fartøier og Baade forbi Rørvik under Forbifarten til og fra Nordland og ofte ligger der hele Flaaden af Notlag og Sildekjøbere, som venter paa telegrafisk Meddelelse nord- eller sydfra om Fiske eller Udsigter dertil. At denne Beliggenhed er Aarsagen til Stedets Opkomst er selvsagt, og Handelsmændene dersteds griner selvfølgelig ikke, naar Havnen fyldes av Baade og Fartøier.»

"At denne Beliggenhed er Aarsagen til Stedets Opkomst er selvsagt", Vikket, Nærøysundet og Folda. Bildet illustrer også hvorfor tyskerne under 2. verdenskrig valgte å befeste Rørvik så omfattende som de gjorde. Stedsnavnet Batteriet stammer fra det kystfortet som ble kalt Vestbatteriet under krigen. Det var også et kystfort på Straumsøya, og vi ser her at det ennå står igjen brakker på øya på dette tidspunktet, som er 1950.

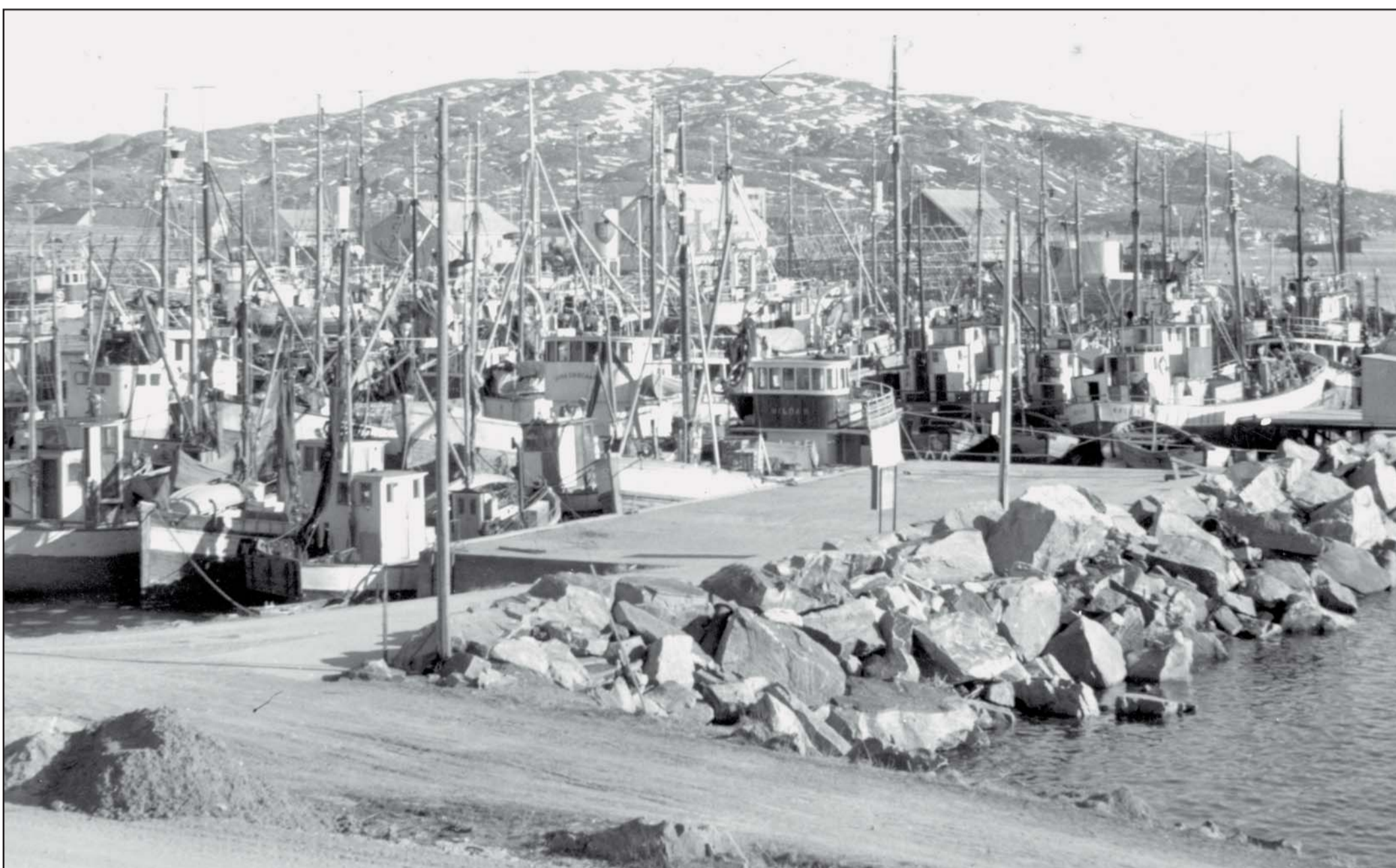
Forløperne for dagens moderne snurpere var fiskedampskipene som kom de siste tiårene av 1800-tallet. D/S Falken ble anskaffet av en del Viknaværing i 1897. Båten drev skreifiske, bankfiske og drivgarnfiske etter sild, men drifta gikk ikke helt godt og gjelda var stor, så selskapet og 9 av de 10 interessentene gikk konkurs i 1904. 7 av dem var gardbrukere og fiskere, mens de øvrige var handelsmenn. En av dem var Christian Ulsund, som da drev handel på Austafjord og senere på Rørvik, og Ulsund er fremdeles et navn knyttet til havfiske og snurpere. Her ser vi Falken på havna i Rørvik, trolig like etter århundreskiftet. Båten var vel 60 fot lang og vel 13 bred. Dampmaskina var bygd av Mjellem & Karlsen, og den var på 125 hester.

Slik så havna i Rørvik ut i 1897, og den var god å finne for mang ei skute selv om den ikke alltid ga god nok beskyttelse. Den 6. november 1879 ble Ytter-Namdalen rammet av sørvest orkan som ga flere skuter store problemer. Jakta «Lydianna» av Haugesund var på tur nordover og fikk uværet på Folla. Resultatet ble totalforlis ved Slotterøya hvor alle om bord kom seg opp. Skipperen aktet seg til Rørvik for å telegrafere til megler og reder. «Elna», ei jakt fra Kristiansund, var også på nordtur denne dagen. De kom seg velberget over Folda, og de anket opp og fartøyd skuta så godt de kunne på Rørvik havn. Men det var ikke godt nok for i løpet av natta kom båten i drift og rak på land i Rørviks indre havn. Resultatet ble totalforlis. Jakta «Lydianna» av Hardanger var på sørtur og de ankom Rørvik dagen før uværet. Hun lå fremdeles for anker da uværet satte inn. Kl 21 valgte mannskapet å kappe riggen for å hindre at skuta kom i drift, og slik berget de båten. Neste dag fant de igjen både riggen og mastestumpene.

Havet har gitt arbeid til mange på Rørvik. Fryseriet var i sin tid stor arbeidsplass. Det var et stats eid anlegg som ble nybygd i 1949. Her tok man imot alle sorter fisk, og om vinteren kjøpte de også fisk i Nordøyen som Fryseriet eide. Men bedriften gikk konkurs i 1971, og det samme gjorde det private selskapet som overtok. Bygninga brant ned i 1987, men et nytt anlegg ble reist, og i dag er det Rørvik Fisk som prekeverer fisk her.

Silda har betydd mye for Vikna og Rørvik. Det har trolig blitt fisket sild her i svært lang tid, og hadde man ikke matsild gjennom vinteren, stod det ikke bra til. I 1875 slo sildefisket til som aldri før rundt Vikna, og folk flest tjente store penger. Ikke alle syntes det var bra fordi pengene fjernet standsforskjellene, og pikene kunne gå til kirka like pyntet som husmor! Et nytt stort sildefiske fikk vi her omkring på 1960-tallet, og da som i 1875, kom det båter fra hele kysten for å fiske sild her, og de fylte opp havna i Rørvik.

VIKNA
KOMMUNE